

Opuszczając Wrocław byliśmy bardziej świadomi wielkości wydarzenia, którego za miesiąc to miasto miało być świadkiem. Po raz pierwszy w ponad tysiącletniej historii Kościoła w Polsce będzie miał miejsce na naszej ziemi Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny. Eucharystia, będąca samym sercem życia Kościoła, odsłoni nie tylko swoją rzeczywistość religijną, lecz dla wspólnoty eklezjalnej będzie zarazem publicznym zmanifestowaniem wiary.

Elżbieta Szczot

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA WYKŁADOWCÓW
PRAWA KANONICZNEGO
W WYŻSZYCH SEMINARIACH DUCHOWNYCH W POLSCE
Katowice-Panewniki, 16 kwietnia 1998 r.

Wydział Prawa Kanonicznego i Świeckiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego organizuje coroczne spotkania wykładowców prawa kanonicznego w diecezjalnych i zakonnych wyższych seminariach duchownych w Polsce. Dnia 16 kwietnia 1998 r. odbyło się kolejne spotkanie, tym razem w klasztorze Ojców Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach.

Refleksji kanonistycznej i teologicznej poddano temat „Kapłaństwo powszechne a kapłaństwo hierarchiczne”. Inspiracją do podjęcia tej tematyki były liczne dyskusje podejmowane ostatnio w różnych gremiach o możliwości większego zaangażowania wiernych świeckich w życiu wspólnotowym Kościoła, zwłaszcza Kościoła w Europie Zachodniej. To zagadnienie nie jest i nie może pozostać obce Kościołowi w Polsce. Problematyka ta jest często podejmowana w nauczaniu Ojca świętego Jana Pawła II. W związku ze zbliżającym się wielkim Jubileuszem Roku 2000 papież Jan Paweł II wydał 10 listopada 1994 r. list apostolski *Tertio millennio adveniente* do biskupów, duchowieństwa i wiernych świeckich, dotyczący przygotowań do tego Jubileuszu. Dokument ten nakreśla jasno i precyzyjnie szlak, który ma prowadzić Kościół, a z nim całą ludzkość do roku dwutysięcznego, by ożywić wiarę i wrócić do źródeł zbawienia. Współczesne nurty życia wymagają również od kanonistów refleksji nad aktualnymi sprawami życia Kościoła.

Spotkanie wykładowców prawa kanonicznego rozpoczęło się Mszą świętą koncelebrowaną w kaplicy seminaryjnej klasztoru. Przewodniczył jej ks. bp Piotr Libera, biskup pomocniczy katowicki. Przybyłych uczestników spotkania powitał na początku Mszy świętej o. dr Damian Szojda OFM, przełożony Prowincji Wniebowzięcia NMP Zakonu Braci Mniejszych (Ojcowie Franciszkanie). Bp Piotr Libera, nawiązując do perykopy ewangelicznej, wskazał w homilii na miejsce prawa w życiu Kościoła. Stwierdził również, że dla całości formacji seminaryjnej istotna jest również nauka prawa kanonicznego.

Sesja naukowa odbywała się w auli Domu Parafialnego przy klasztorze OO. Franciszkanów. Obrady rozpoczął ks. dr hab. Andrzej Dzięga, prodziekan Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, witając wszystkich uczestników spotkania. Ks. dr hab. Antoni Dębiński, kierownik Sekcji Prawa Kanonicznego na Wydziale Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL, odczytał list ks. abpa Józefa Kowalczyka, nuncjusza apostolskiego w Polsce, skierowany do uczestników spotkania. Ksiądz Arcybiskup życzył organizatorom, prelegentom i uczestnikom spotkania głębokich przemyśleń oraz błogostawionych owoców spotkania, które mogą przyczynić się do skuteczniejszego wdrażania w życie Kościoła kanoniczno-pastoralnych wskazań Vaticanum II. Wprowadzeniem merytorycznym do tematyki spotkania było wystąpienie ks. dra hab. Antoniego Dębińskiego, w którym nawiązał do myśli Soboru Watykańskiego II o kapłaństwie powszechnym wiernych świeckich.

Przedpołudniową część obrad poprowadził ks. dr Jacek Wierzba ze Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego (Księża Pallotyni) z Ołtarzewa. Refleksje naukowe przedstawił jako pierwszy z zaproszonych prelegentów ks. prof. dr hab. Remigiusz Sobański z Katowic, którego wystąpienie miało tytuł *Problematyka osobowości prawnej uzyskiwanej przez sakrament chrztu świętego*. W pierwszej części referatu zostało omówione pojęcie osoby w Kościele poprzez analizę poglądów filozoficznych na ten temat oraz terminu „persona” w Kodeksie Prawa Kanonicznego Jana Pawła II. W drugiej części referatu ks. Sobański ukazał dynamikę osoby w Kościele na kanwie pojęcia jej „praw i obowiązków”. Autor celowo użył wspomnianego pojęcia, odmiennego od zapisu kodeksowego („obowiązki i prawa”), gdyż nie zgadza się z tym zapisem, co w tej części referatu starał się również udowodnić. Kolejność ta ma znaczenie, według ks. Sobańskiego, dla rozumienia prawa w Kościele.

Drugi referat, zatytułowany *Relacja między kapłaństwem powszechnym a kapłaństwem hierarchicznym z teologicznego punktu widzenia*, wygłosił ks. prof. dr hab. Andrzej Zuberbier z Warszawy. Od strony teologicznej zostały ukazane stopnie święceń: diakonat, prezbiterat i biskupstwo. Według ks. Zuberbiera diakonat różni się od prezbiteratu i biskupstwa nie tylko stopniem, ale też istotą. Z referatu wypływała zachęta, by zamiast pojęć „kapłaństwo hierarchiczne” i „kapłaństwo powszechne” używać określeń „kapłaństwo posługi” oraz „kapłaństwo wspólne”, które są w tekstach łacińskich dokumentów Vaticanum II. Pojęcia soborowe pełniej wyrażają istotę kapłaństwa.

Sesji popołudniowej przewodniczył o. prof. dr hab. Bronisław Wenanty Zubert OFM, pracownik naukowy Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL i mieszkaniec wspólnoty klasztoru w Katowicach-Panewnikach. W tej części spotkania referat zatytułowany *Udział świeckich w potrójnej misji Kościoła w świetle instrukcji „Ecclesiae de mysterio” z dnia 15.08.1997* wygłosił ks. prof. dr hab. Jan Dyduch z Krakowa. Prelegent omówił jeden z najnowszych dokumentów Urzędu Nauczycielskiego pod kątem udziału wiernych świeckich w potrójnej misji Kościoła: pro-rocko-nauczycielskiej, uświęcająco-kapłańskiej i królewsko-pasterskiej. Instrukcja

wywołała na Zachodzie Europy wiele krytycznych uwag w stosunku do Ojca świętego i Stolicy Apostolskiej. Niestety nie istnieje jeszcze polskie tłumaczenie tego dokumentu. Autor referatu stwierdza, że Instrukcja nie jest zbiorem zakazów dotyczących świeckich, lecz pouczeniem, jak trzeba realizować przepisy prawa kościelnego dotyczące ich współpracy z duchownymi.

Wystąpienia prelegentów były impulsem do dyskusji na prezentowany temat. Dla wszystkich uczestników spotkania istotna była też możliwość wymiany uwag dotyczących wykładów prawa kanonicznego w seminariach duchownych. Z wygłoszonymi referatami będzie można się zapoznać w przygotowywanej publikacji poświęconej tematyce spotkania.

Ks. Adam Kaczor

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ ZORGANIZOWANEJ W DNIACH 5-6 GRUDNIA 1997 ROKU W BISCHOFSGRÜN (NIEMCY)

W konferencji uczestniczyli prawnicy z Polski i Niemiec. Konferencja została zorganizowana przez Internationale Gesellschaft für Wirtschaft und Recht w Trewirze oraz Wydział Nauk Prawnych Towarzystwa Naukowego KUL.

Na posiedzeniu przedpołudniowym pierwszego dnia obrad omówiono zagadnienia związane z powstaniem i organizacją Fundacji Europejskiej Kultury i Prawa z siedzibą w Lublinie, której założycielami są: ks. prof. dr hab. Józef Krukowski, dr Otto Theisen i prof. dr hab. Mieczysław Sawczuk. Ta wspólna polsko-niemiecka inicjatywa ma na celu:

- 1) powołanie i utrzymanie Instytutu Prawa Europejskiego i Porównawczego Polsko-Niemieckiego przy Wydziale Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL;
- 2) organizowanie międzynarodowej współpracy w formie konferencji, spotkań, kongresów itp;
- 3) wydawanie czasopism i publikacji prawniczych.

Na posiedzeniu popołudniowym zaprezentowane zostały dwa referaty. Pierwszy referat wygłosił ks. prof. dr hab. J. Krukowski na temat *Sytuacja prawna kościoła w państwach laickich*. Przedstawił w nim systemy relacji między państwem i Kościołem. Omówił model państwa wyznaniowego i państwa świeckiego. Podkreślił, iż w państwach typu świeckiego rozdział państwa od Kościoła ma charakter przyjazny lub wrogi. Następnie zaakcentował stanowisko Kościoła katolickiego wobec państwa sformułowane na Soborze Watykańskim II. Jego wyrazem jest wniosek, iż Kościół nie postuluje państwa wyznaniowego, ale proklamuje ogólne zasady etyczne, które powinny być akceptowane w każdym państwie, a przede wszystkim zasadę